

เทศน์เช้า วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา เพื่อหัวใจของเรานะ หัวใจของเราอยู่ในร่างกายของเรา แต่เราควบคุมมันไม่ได้ มันไม่เชื่อฟังเราเลย มันคือ พอมันคือขึ้นมา ธรรมโอสถๆ สิ่งทีธรรมโอสถ ถ้ามันสมานเข้ากับคามพอใจของเราได้ มันจะทำใจของเราให้สงบระงับบ้าง จิตใจของเรานี้ะ มันต้องมีธรรมโอสถ ธรรมโอสถนะ ศีล สมาธิ ปัญญา สิ่งนี้เราแสวงหาเราแสวงหาเพื่อหัวใจนะ การทีแสวงหามาเพื่อหัวใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้ประเสริฐ วางธรรมวินัยนี้ไว้ วางธรรมวินัยนี้ไว้ให้ชาวพุทธเราให้ศรัทธาไปทยๆ แสวงหาบุญกุศลของตน การแสวงหาบุญกุศลของตนด้วยเจตนา ด้วยเจตนา เรามาวัดมาวาขึ้นมา เรามาเสียดละทานของเราๆ การเสียดละทานของเรา สิ่งที่เป็นวัตถุ สิ่งทีปัจจยเครื่องอาศัย เราแสวงหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรานะ ด้วยน้ำพักน้ำแรงมันก็เป็นสมบัติของเราไป ถ้าเป็นสมบัติของเรา

เรามาทำบุญกุศลๆ ด้วยเจตนาของเราๆ มันไปเปิดหน้าต่างของหัวใจไป มันไปเปิดประตูหัวใจไป เปิดประตูหัวใจให้มันได้มีอากาศถ่ายเท ถ้ามีอากาศถ่ายเทขึ้นมา ถ้ามาวัดมาวาขึ้นมา ถ้ามาเจอครูบาอาจารย์ทีดี เราได้ฟังธรรมๆ ของเรา ฟังธรรมๆ เพื่อหัวใจนี้

ถ้าหัวใจนี้ เวลาทางโลกๆ เขา ทางโลกเขาเวลาจะประกอบสัมมาอาชีพะ เขาต้องหาตลาดของเขา เขาต้องหาทำเลของเขา ใครได้ทำเลทีดี เขาจะประกอบสัมมาอาชีพะของเขาได้ประสบความสำเร็จของเขา ประสบความสำเร็จของเขา เขาก็มีความทุกข์ในหัวใจด้วยการรักษาของเขา

คนที่ประกอบสัมมาอาชีพะของเขาจะขาดแคลนสิ่งใด จะขาดตกบกพร่องขึ้นมา สิ่งใดทีมันขาดตกบกพร่อง เราก็ชวนขวยของเราๆ เพื่อให้มันประสบความสำเร็จ ให้มันพอใจของเรา ถ้ามันพอใจของเรา

เห็นไหม มันทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ มันก็มีทุกข์มาทั้งนั้นนะ เวลาทุกข์ของมัน ทุกข์ของมันเพราะอะไร เพราะไม่มีกรรมโสดง ถ้ามีกรรมโสดง มันแสวงหามาด้วยความสุจริตของเรา แสวงหามาด้วยความเป็นธรรมของเรา สิ่งนั้นแสวงหามาแล้ว ก็เพื่อประโยชน์กับชีวิต รู้จักใช้สอยไหม รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ไหม รู้จักเพื่อเป็นประโยชน์ใหม่

ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา นี่ประโยชน์โลกๆ เพราะเกิดมาต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีปัจจัยเครื่องอาศัยแล้ว คนเกิดมามีกายกับใจๆ ใจ สิ่งที่ยิ่งศักดิ์สิทธิ์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอน สอนเรื่องหัวใจของสัตว์โลก ให้สัตว์โลกมีหัวใจที่เข้มแข็ง หัวใจที่มีคุณธรรม แล้วหัวใจมันอยู่ไหน ถ้าหัวใจอยู่ไหน มันมีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมา ก็อยากจะมาประพฤติปฏิบัติ อยากจะมาอยู่วัดอยู่วา

ถ้าอยากจะมาอยู่วัดอยู่วา คนที่มาบวชพระๆ เวลาบวชพระขึ้นมาแล้ว ถ้าจิตใจเข้มแข็ง หาทำเล เวลาหาทำเลๆ ขึ้นมา ทำเลขของเราในป่าในเขา ทำเลขของเราที่สงบสงัดใจ ทำเลขของการจะศึกษาค้นคว้าหาสิ่งจะความจริงในใจของตนก็ต้องหาทำเลของตนใจ ถ้าหาทำเลของตน เวลาบวชขึ้นมา เราก็มานบวชวัดที่พอสมควร ที่สะดวกสบายกับเรา ที่พออยู่ได้ใจ พอสะดวกสบายกับเรา พอฝึกหัดขึ้นมา พอเข้มแข็งขึ้นมาแล้วมันจะหาสถานที่ของมันนะ สบายๆ ใจ สบายๆ

เวลาทำเลของเราทำเลอย่างนั้นหรือ คนเราเกิดมา เกิดในที่ทุกข์ที่ยาก ที่อึดคัดขาดแคลน เขาก็พยายามจะหาสิ่งที่เขามีโอกาสได้แสวงหาโอกาสของเขา แล้วเราทำไมจะต้องไปหาในที่อึดคัดขาดแคลนอย่างนั้นล่ะ

ในที่อึดคัดขาดแคลนอย่างนั้นกิเลสมันจะได้ดีนรณใจ คนเรากินอิ่มนอนอุ่นมันหมู่นะ หมูตัวอ้วนๆ พอหมูตัวอ้วนๆ ขึ้นมาแล้ว ชีวิต วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ กาลเวลาก็ดกิ้นสิ่งมีชีวิตทั้งหมด ตายทั้งนั้น ถ้าตายทั้งนั้นนะ ถ้าเราเห็นสิ่งจะความจริงอย่างนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงมรรณานุสติ คนจะยิ่งใหญ่ขนาดไหน ทุกข์จนเจริญใจอย่างใดก็แล้วแต่ ชีวิตนี้มันต้องพลัดพรากทั้งนั้นนะ เวลามันพลัดพรากขึ้นมาแล้วมันจะมีสิ่งใดเป็นสมบัติเราบ้างล่ะ

สมบัติของหัวใจ บุญและบาป ดีและชั่ว นั่นนะเป็นสมบัติของเรา

สมบัติทางโลกก็เป็นเงินทอง เงินทองขึ้นมาเป็นกระดาษ เป็นแร่ธาตุ มันดิหรือมันชั่วละคน แสงงามต่างหาก ดิหรือชั่วต่างหาก คนเป็นเจ้าของมันต่างหาก แต่เงินทองมันเป็นกระดาษนะ มันเป็นวัตถุธาตุนะ แต่ในหัวใจของเราสิ

ถ้าเราเข้าใจผิด คำว่า “เข้าใจผิด” คือเห็นผิด เห็นผิด แสงงามมาสิ่งที่ผิดๆ ที่นี้ผิดขึ้นมา เห็นด้วยความพอใจๆ เพราะอะไร เพราะยังไม่มีกรรมโสดเข้าไปคลี่คลายไป ถ้ามีกรรมโสดเข้าไปคลี่คลาย เราไม่ควรทำอย่างนี้เลย เริ่มต้นมันคิดได้ก่อนนะ เราไม่ควรทำอย่างนี้เลย

กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สิ่งใดทำแล้วเสียใจภายหลัง คร่ำครวญร้องไห้ สิ่งนั้นไม่ดีเลย นี่ไง เวลาความเข้าใจผิด เข้าใจผิดก็ทำไปแล้วไง ทำไปด้วยความเข้าใจผิด คิดว่าเป็นประโยชน์กับเราไป พอทำไปแล้ว พอมันเข้าใจได้ คร่ำครวญ เสียใจร้องไห้ นั่นนะบาปกรรม

ถ้าสิ่งที่มีมันเป็นความดีงามของเรา ความดีงามของเราดีงามในธรรม สิ่งใดที่เราช่วยเหลือเจือจานใครได้ เรามีน้ำใจต่อใคร เราทำเพื่อประโยชน์กับเรานะ คนเรามันมีเวรมีกรรมต่อกันทั้งนั้นนะ ถ้ามันมีความผูกพันต่อกันมานะ มันเห็นแล้วมันพอใจ ถ้ามันไม่มีความผูกพันกันมานะ มันเห็นแล้วมันมีแรงผลักๆ ทั้งนั้นนะ ฉะนั้น เราทำที่พอใจ ถ้าสิ่งไหนที่มันพอใจ มันทำได้ มันทำของเรานะ เพื่อประโยชน์กับเรา นี่ถ้ามันทำได้

นี่ไง ถ้าทำคุณงามความดี คุณงามความดีของเรา คุณงามความดีอย่างนี้ ดีและชั่ว มันเป็นสมบัติของหัวใจๆ ใจ ถ้ามันมีสติมีปัญญา มีความเชื่ออย่างนั้นขึ้นมา มันอยากจะเอาความจริงๆ หาทำเล

ทำอย่างนั้น ทางโลกเขา สิ่งใดที่เป็นที่อัศจรรย์ขาดแคลน สิ่งใดที่เป็นชนบท มีแต่เราจะไปพัฒนาขึ้นมาให้มันเจริญงอกงามขึ้นมา เราจะไปจมปลักอยู่กับความยากจนอย่างนั้นหรือ แต่ถ้ามันคนที่มีสติมีปัญญาของเขา เรามองในแง่ของเศรษฐกิจใจ ถ้าเรามองในแง่ของคุณธรรมสิ เขาซื้อสัตย์นะ คนป่าคนเขา เขาซื้อสัตย์ของเขา เขามีความมานะอดทนของเขา เขาทำเพื่อเลี้ยงชีพของเขา เขาเกิดมาในสถานที่ยังนั้นไง ถ้าเขามีโอกาสของเขา เขาก็จะแสวงหาของเขา ใอันนั้นมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยในการดำรงชีพไป คุณภาพชีวิตๆ ใจ แต่คุณภาพของธรรมละ คุณภาพของธรรมละ

คุณภาพของธรรมมันต้องอาศัยสติ สมาธิ ปัญญา ความเข้มแข็ง ความอดทน ขันติธรรมในหัวใจของตน มันจะทุกข์จะยาก พระเราหาทำเลที่ดีๆ ไปสู่ที่อึดคัดขาดแคลน ไม่มีสิ่งใดที่มันจะคาดหวังได้เลย

ถ้าเราอยู่ในที่อุดมสมบูรณ์ สบายมาก กินเมื่อไหร่ก็ได้ นอนเมื่อไหร่ก็ได้ ทำเมื่อไหร่ก็ได้ ใจสบาย แต่ถ้ามันอยู่ที่อึดคัดขาดแคลนก็อึดคัดขาดแคลนนั่นแหละ เข้าบิณฑบาตไป เถียงนาเขาได้อยู่ที่นาหรือไม่ เขาได้อยู่ที่บ้านเขาหรือไม่ ถ้าไม่มีใครอยู่เลย บ้านร้าง วันนั้นก็บิณฑบาตเปล่าๆ ๒ วัน ๓ วันก็ไม่เป็นไร ๗ วันก็ไม่เป็นไร ถ้าเราแสวงหาที่อย่างนั้น ถ้าที่นั่นเขาย้ายถิ่นไปแล้ว เราก็รุดงค์ต่อไป เราย้ายของเราไป นี่ไง มันมีสติมีปัญญาใคร่ครวญคิดของมันได้นะ ถ้าคิดของมันได้ เราไม่ได้มาแสวงหาสิ่งนี้ เรามาแสวงหาหัวใจของเราใจ ถ้าหัวใจของเราที่มันทำได้ มันมีสติมีปัญญาขึ้นมามันก็คิดได้ไง

ถ้ามันไม่มีสติไม่มีปัญญาขึ้นมา “ทำคุณงามความดีก็เท่านั้น ทำคุณงามความดีก็เท่านั้น ไม่มีใครส่งเสริมเลย พระพุทธศาสนาจะเรียวแหลมแล้วแหละ มันจะไม่มีคนสืบทอดแล้วแหละ” นี่เวลากิเลสมันยุแห่ยนะ “จะไม่มีใครสืบทอดศาสนาแล้วแหละ ไม่มีใครส่งเสริม ไม่มีใครดูแลเลย”

ดูแลอะไร ใจเอ็ง เอ็งยังไม่ดูแลเอ็งเลย เอ็งยังไม่เข้าใจหัวใจของเอ็งเลย ใครจะมาช่วยดูแลให้ ถ้าเราช่วยดูแลให้ เรามีสติปัญญาขึ้นมา เราก็รุดงค์ไป เราก็เคลื่อนย้ายไป เราแสวงหาของเราไปนะ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านอย่างนั้นมา จิตใจท่านเข้มแข็ง จิตใจท่านมีคุณธรรมขึ้นมาในใจ เวลามันเกิดศีล เกิดสมาธิ เกิดปัญญา ศีลคือความปกติของใจ ใจมันปกติ มันสงบระงับของมันนะ เวลามันเกิดสมาธิขึ้นมา อ้อ! พุทธะเป็นอย่างนี้เอง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เวลาจิตสงบเข้ามา นั่นนะผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน คือพุทธะ

เวลาเราจะเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่เลย เราได้สัมผัสนะ เราได้สัมผัส เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตสิทธินิโกล คำว่า “ปัจเจกตั้ง สันตสิทธินิโกล” รู้จำเพาะตน รู้จำเพาะในหัวใจ รู้จำเพาะในใจของเรา

แต่โดยธรรมชาตินะ อู้อู้อู! เรามีสติมีปัญหา เราแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัย เรามีโครงการ อู้อู!
ร้อยแปด อย่างนั้นเป็นสติปัญหาหรือนั่นนี่คืออาชีพ

คิดงาน คิดกรรม เราคิดเป็นกรรม เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโซ คือความคิด
เหมือนกัน คิดกรรม คิดกรรมจนมันวางกรรม วางกรรม จิตเป็นอิสระ พอจิตเป็นอิสระ นั่นนะ
พุทธะ เวลาเห็นพุทธะขึ้นมามันมีคุณค่าอย่างไร สิ่งที่ว่าคนเราเกิดมามีกายกับใจๆ ใจมีคุณค่า
อย่างไร แต่คนแสวงหาใจนี้ไม่เจอใจ

คนที่แสวงหาใจไม่เจอ คุณสิ ปัจจัยเครื่องอาศัย เราไปห้างสรรพสินค้า เราไปตลาด มันมีขาย
อยู่ สติ สมาธิ ปัญญา ที่ไหนมีขาย สติ สมาธิ ปัญญา ที่ไหนมีใครยื่นให้ สติ สมาธิ ปัญญา ที่ไหน
พ่อแม่อยากให้อายุจะขาด พ่อแม่อยากให้อายุจะขาด พ่อแม่อยากให้อายุจะประสบความสำเร็จ พ่อแม่
อยากให้อายุเต็มที่แล้ว พ่อแม่ก็แค่ให้การศึกษา ให้โอกาส เขาต้องขวนขวายของเขาเอง พ่อแม่ก็
ส่งเสริมเต็มที่ แล้วพ่อแม่ให้ได้ไหม

แต่ถ้ามันเป็นจริงมันต้องขวนขวายขึ้นมา มันต้องมีการกระทำขึ้นมา ถ้ากระทำขึ้นมา นี่
ปัจจัยตั้ง สันติภูมิก่อขึ้นมา มันเป็นความจริงๆ ในหัวใจนี้ไง ถ้าเป็นความจริงในหัวใจนี้ เรา
ปฏิบัติ นี่การปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติขึ้นมาจะเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อ
ฆ่ากิเลสไป

ค้นหาความทะยานอยากในใจของเรามันล้นฝั่ง มันปิดหูปิดตาจนใจของตนก็ไม่เคยเห็น
มัน ใจของตนแท้ๆ นะ สมบัติของเราเองนะ หัวใจคือธาตุรู้ในชีวิตของเราเองนะ เรายังไม่เห็น
ชีวิตของเราเป็นอย่างไรเลย เรายังไม่เห็นตัวเราเองเลย ไปวัดไปวาทำให้พระบอก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เข้ามา ทุกคนไม่เคยเห็น ทุกคนไม่เคยได้สัมผัส ทั้งๆ ที่
มันอยู่กับเรา ทั้งๆ ที่มันอยู่ในใจนี้ แต่เวลาพุทโธๆ แหวกจอกแหยๆ แหวกจอกแหย่มันก็มีน้ำใจ
ถ้าไม่มีน้ำ จอกแหย่มันเกิดไม่ได้หรอก มันตายแล้ว

จอกแหย่มันจะเกิดได้ในแหล่งน้ำ แต่มันไม่เห็นน้ำเลย เพราะจอกแหย่มันบัง มันปกปิด
หมด นี่ไง ถ้าความที่จะเกิดได้ต้องมีน้ำ ต้องมีพุทธะ ต้องมีชีวิต ไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตเกิดไม่ได้ แต่
ถ้าเกิดได้ๆ เราก็มีแต่จอกแหย่น้ำใจ เราไม่เคยเห็นน้ำนั้นใจ เราถึงไม่รู้จักใจของเราไป

พระพุทธศาสนาสอนอย่างไร พระกรรมฐาน พระปฏิบัติเขาก็สอนอย่างไร เขาสอนอย่างไร ให้ทุกคนฉลาดใจ ให้ทุกคนได้เห็นหัวใจของตนใจ ให้ทุกคนได้ชุ่มชื่นขึ้นมาใจ ให้ทุกคนเข้มแข็งขึ้นมาใจ ให้ทุกคนไม่เป็นเหยื่อกับกิเลสใจ นี่ถ้ามันทำได้ๆ

ถ้ามันทำได้ ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ ธรรมโอสถๆ ก็เพื่อหัวใจของเราใจ หัวใจของเรา ปลูกให้มันตื่นขึ้นมา ปลูกหัวใจนี้ให้มันตื่นขึ้นมา ถ้ามันตื่นขึ้นมา นี่สมบัติของเราๆ

แล้วพอสมบัติของเรา สมบัติที่เราหามาเพราะมันมีชีวิตนะ ถ้าเราต้องพลัดพรากไปแล้วนะ สมบัติก็กองอยู่นี้แหละ สรรพสิ่งในโลกนี้มีเพราะมีเรา เพราะมีเรา ถ้าเราผ่านไปแล้ว สมบัติมันก็กองอยู่นี้แหละ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีชีวิตมันมีคุณค่า มีคุณค่าอย่างนี้ ถ้ามีคุณค่าอย่างนี้ปั๊บ ถ้าไปเจอในปัจจุบัน เห็นจิตของตน ได้เป็นสัมมาสมาธิ ได้เห็นพุทธะนะ แล้วพุทธะนั้นเราฝึกหัดของเราเป็นปัญญาของเรา เป็นวิปัสสนา เป็นความรู้แจ้งในใจของเรา ถ้าเป็นความรู้แจ้งในใจของเรา เป็นสมบัติของเราๆ สมบัติของเราที่เราฝึกขึ้นมา ที่พ่อแม่ปรารถนาให้ลูกทุกคนฉลาดใจ แต่เราเวลาฉลาด ฉลาดขึ้นมาด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นในการกระทำนี้ใจ นี่ธรรมโอสถ ทำเพื่อเราๆ นะ ถ้าทำเพื่อเราเพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อชีวิตนี้

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสุดยอด เยี่ยมยอดมาก เพียงแต่พวกเราเข้าไม่ถึง พวกเราไม่เคยพบเคยเห็น เห็นแต่ศาสนบุคคล ศาสนบุคคลที่เข้ามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระ บวชเป็นชี เขาดำรงชีพของเขา เราแค่เห็นบุคคลเท่านั้นเอง แล้วบุคคลทำดี ทำชั่ว เราก็ไปติไปเตียนที่บุคคลนั้น เราถึงไม่เห็นธรรมะใจ เราถึงไม่เห็นสังฆธรรมใจ

เรามองผ่านบุคคลเข้าไป เข้าไปสู่สังฆธรรมอันนั้น ถ้าเข้าไปสู่สังฆธรรมอันนั้น มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ในหัวใจของเรา เอวัง